

5-7-1935 1

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΘΕΡΙΝΑΙ ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΣΕΙΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΘΗΣΕΙΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5 ΙΟΥΛΙΟΥ 1935, ὥραν 7.30 μ.μ.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΑΙ:

**Η ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ**

ΕΞ 100 ΜΟΥΣΙΚΩΝ

Η ΧΟΡΩΔΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΞ 150 ΕΚΤΕΛΕΣΤΩΝ

Ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν

τοῦ κ. Φ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

Ἐντελῶς δωρεάν.—Οὐδεμία ὑπερτίμησις θὰ ἐπιτραπῆ εἰς τὰ πέ-
ριξ Κέντρα.—Οὔτε ἐνοικίαισι καθισμάτων.

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

1. «Όμπερον» Εισαγωγή ΒΕΜΠΕΡ
 'Η Όρχηστρα.

2. «Λόενγκριν» ΒΑΓΝΕΡ
 α' Προοίμιον τῆς III πράξεως.
 'Η Όρχηστρα.
 β' Γαμήλιον Έμβατήριον.
 'Η Χορωδία καὶ ἡ Όρχηστρα.

3. 'Η Κόρη τῆς Ταβέρνας ΛΑΪΚΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ
 ΤΡΑΓΟΥΔΙ

4. Lacrymosa ἀπὸ τὸ «Ρέκβιεμ» ΜΠΕΡΛΙΟΖ
 'Η Χορωδία καὶ ἡ Όρχηστρα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

5. «Οἱ Ἀρχιτραγουδισταὶ τῆς Νυρεμβέργης» ΒΑΓΝΕΡ
 Εισαγωγή τῆς Αἰης πράξεως καὶ ἀποθέωσις
 τοῦ Χάνς Ζάξ.
 'Η Χορωδία καὶ ἡ Όρχηστρα.

ΡΙΧΑΡΔΟΣ ΒΑΓΝΕΡ

1813-1883

Ὁ Ριχάρδος Βάγνερ, ἡ μεγαλειτέρα μουσικὴ ἰδιοφυΐα τῆς Γερμανίας, πον εἰδέ-
οποσεν ἐπὶ τῆς μουσικῆς τέχνης καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ δεύτερον ἡμίον τοῦ 19ου αἰῶ-
νος, ἀνεδιωργάνωσε τὸ μελόδραμα καὶ τοῦ ἔδωσε μορφὴν πον οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ
τοὺς μετ' αὐτὸν μουσουργοὶ ἠθέλησαν νὰ μιμηθοῦν. Εἰς τὴν δημιουργίαν του βέ-
βαια ὑπάρχουν καὶ ἔργα νεότητος ὅπως π.χ. ὁ «Ριέντσι», ἢ ἔργα μεταβατικὰ πρὸς
τὴν περιόδον τῆς ὠριμότητος, ὅπως εἶναι π.χ. ὁ «Δόεγκριν», ἀποσπάσματα τοῦ
ὁποίου ἐκτελοῦνται σήμερον. Ὁ «Δόεγκριν» ὁ ὁποῖος διὰ πολλοὺς εἶναι τὸ δημο-
φιλέστερον ἔργον τοῦ Βάγνερ, βασίζεται ἐπάνω εἰς ἓνα παλαιὸν θρύλον τῆς Φλάν-
δρας σύμφωνα πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ πριγκηποπούλα Ἔλσα κατηγορεῖται δι' ἐσκό-
τωσε ἢ ἐξηφάνισε τὸν ἀδελφόν της.

Ἡ κατηγορία γίνεται δημοσίῃ καὶ ἡ πριγκηποπούλα ἐπικαλεῖται τὴν συν-
δρομὴν ὀποιουδήποτε ἱππότη, ὁ ὁποῖος θὰ ἤθελε νὰ τὴν ὑπερασπίσῃ. Εἰς
τὴν τρίτην ἐπέκλειον ἐμφανίζεται ἀπὸ μακρὰ μέσα οἱ μὲν βαρκοῦλα συρομένην
ἀπὸ κύκκους ἓνας ἱππότης. Εἶναι ὁ Δόεγκριν, ὁ ὁποῖος καὶ ἀναλιμβάνει
τὴν ὑπερασπίσιν τῆς Ἔλσας καὶ ἀποδεικνύει τὴν ἀθωότητά της. Μνηστεύεται δὲ
μὲ αὐτὴν ὑπὸ τὸν ὄρον ὅμως ποτὲ ἢ μνηστή του νὰ μὴ ζητήσῃ νὰ μάθῃ
πόθεν ἔρχεται καὶ πῶς ὀνομάζεται. Ἡ Ἔλσα ὑπόσχεται καὶ οἱ δύο νέοι ἀρρα-
βωνιάζονται. Ἡ Ὀρτρούδη ὅμως καὶ ὁ Φρειδερίκος, οἱ ὁποῖοι ἐποφθαλμιοῦσαν
τὸν θρόνον τῆς Βραβάντης, κατορθώνουν νὰ βάλουν εἰς πειρασμόν τὴν Ἔλσαν
καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ μάθῃ τὴν προέλευσιν τοῦ μνηστήρος. Τὴν ἡμέραν λοιπὸν τῶν
γάμων, ὕστερα ἀπὸ τὴν ὠραίαν γαμήλιον χορὴν, τὴν ὁποίαν ἀπεικονίζει τὸ σή-
μερον ἐκτελούμενον προελόντιο τῆς ὀρχήστρας τοῦ Δόεγκριν, ὡς καὶ τὸ γαμή-
λιον ἐμβατήριον ἢ τὸ «ἐπιθαλάμιον» πὸν τραγουδοῦν οἱ προσκεκλημένοι, («Μὲ μιὰ
καρδιά ἐμπρὸς ἐκεῖ») μένουσιν μόνοι οἱ δύο νεόνυμφοι. Τότε ἡ Ἔλσα ἐρωτᾷ με-
πίσυμα τὸ ὄνομα καὶ τὴν καταγωγὴν τοῦ συζύγου της. Ἐκεῖνος ἀρετίζει νὰ τὸ
εἰπῇ κατ' ἀρχάς, ὕστερα ὅμως τὸ λέγει, προσθέτων δι' ἔτσι κατεστράφη πλέον ἢ
εὐτυχία τους, διότι κατόπιν ἀπὸ τὴν ἀποκάλυψιν, εἶναι ὑποχρεωμένος ἀπὸ τὸν ὄρ-
κον του νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν νεαρὰν συζυγὸν του. Λέγει δι' εἶναι ὁ ἱππότης Δό-
εγκριν, ὁ υἱὸς τοῦ Πάροισφαλ, δι' ἀνήκει εἰς τὸ τάγμα τοῦ Ἀγ. Γκράλ (ἐκεῖνον
δηλ. πὸν φυλάσσει τὸ Ἀγ. Ποτήριον) ταυτοχρόνως δὲ μεταμορφώνει τὸν κύκκον
ὁ ὁποῖος ἔουρε τὴν βαρκοῦλα εἰς ἓνα ὠραῖο παιδί: εἶναι ὁ ἐξαφανισθεὶς ἀδελ-

φός τῆς Ἑλλάδας, ὁ ὁποῖος εἶχε μεταμορφωθῆ εἰς κύκνον χάρις εἰς τὰς μυγα-
νείας, τῆς Ὀρεινῆς καὶ τοῦ Φρειδερίκου. Ἐνθὺ δὲ ὄλοι μένουσι ἔκκλητοι ὁ
Δόνηγκριν ἐξαφανίζεται.

Δόνηγκριν : Γαμήλιον ἐμβατήριον

P. BAGNEI'

Μὲ μιὰ καρδιά, ἔμπρός ἐκεῖ,
μὲς τῆς γαλήνης τὸ φῶς τὸ λαμπρό !

Γερῆ ψυχὴ, κί' ἀγάπη ἀγνή,
μὲς σ' εὐτυχία νὰ ζῆτε κ' οἱ δυοί,

Ἄριστο ζευγάρι—πάντα μπροστά !

Νιότης καμάρι—πάντα μπροστά !

Ἄσε τὴ ζάλη πιά τῆς γιορτῆς σου,

μὲς τὴ χαρὰ σου καρδιά βυθίσου,

Σῶμα λαμπρό, ἀγάπης φωλιά,

δέξου τοὺς δυοί σ' ὄραία ἀγκαλιά.

Μὲ μιὰ καρδιά, ἔμπρός ἐκεῖ,

σ' ἄρια γαλήνη, μὲ πίστιν κί' οἱ δυοί,

γερὴ ψυχὴ, κί' ἀγάπη ἀγνή,

Τώρα ἐνωθῆτε, ζευγάρι λαμπρό !

Ἐδλογημένοι τώρα

χαρῆτε τὴ ζωή,

τὴν ἀγία ἐπουτέην ὥρα

κάνεις δὲ λησμονεῖ.

Πιστά κ' ἐμεῖς φρουροῦμ' ἐδῶ,

μὲς σ' εὐτυχία γὰ ζῆτε γλυκειά !

Μὲς στὴν καρδιά, σὰ φῶς λαμπρό,

πάντα ἢ ἀγάπη, γιὰ σὰς ν' ἀγοῦναι.

Ἄριστο ζευγάρι, μείνε πιά ἐδῶ

Νιότης καμάρι, μείνε πιά ἐδῶ

Ἄσε τὴ ζάλη πιά τῆς γιορτῆς σου,

μὲς τὴ χαρὰ σου, καρδιά, βυθίσου,

Σῶμα λαμπρό, ἀγάπης φωλιά,

κλείσε τοὺς δυοί σ' ὄραία ἀγκαλιά.

Μὲ μιὰ καρδιά σταθῆτε ἐδῶ,

μὲς σὲ γαλήνη καὶ πίστιν κ' οἱ δυοί,

γερὴ ψυχὴ, κί' ἀγάπη ἀγνή,

τώρα ἐνωθῆτε, ζευγάρι λαμπρό !

I

Κινᾶνε τρεῖς φίλοι καὶ πέρα τραβοῦν
στὸ Ρῆνο νὰ πᾶνε κρασάκι νὰ πιοῦν.

II

Τὴν πρώτη ταβέρνα θυμοῦνται ξανά
ποῦ ἡ ὄμορφη κόρη μὲ χάρι κεράει.

III

Ἄν ἔχῃς ἀκόμα κρασάκι καλὸ
Γιὰ στείλ' τὴν κοπέλλα νὰ φέρῃ κι' ἔδω.

IV

Κρασάκι σᾶς δίνω, μὰ ἡ κόρη ἡ καλή
χλωμὴ στὸ κρεββάτι κοιμᾶται νεκρή.

V

Στὴν κάμαρα μπαίνουν τὸ πέπλο τραβοῦν
στὴ μαύρη τὴν κάσσα τὴν κόρη φιλοῦν.

VI

Ἄχ! μαύρη ποῦ μ' εὔρε φρικτὴ συμφορά
ἔσεν' ἀγαπούσα κι' ἐγὼ μιὰ φορὰ.

VII

Ἐσέν' ἀγαπούσα τὸν ἄλλο κηρὸ
καὶ σένα γιὰ πάντα πιστὰ θ' ἀγαπῶ.

ΕΚΤΩΡ ΜΠΕΡΛΙΟΖ

«*Réquiem*» (*Requiem*) εἶναι διὰ τοὺς Καθολικοὺς ἅ,τι ἡ «*Νεκρώσιμος Ἀκολουθία*» τῶν Ὁρθοδόξων. Μὲ τὴν διαφορὰν μόνον ὅτι εἰς τὸ «*Réquiem*» παρουσιάζονται αἱ σκηναὶ τῆς φρίκης καὶ τοῦ τρόμου τῆς Δευτέρας Παρουσίας πον δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν ἰδικὴν μας «*Νεκρώσιμον Ἀκολουθίαν*». Δι' αὐτὸ ὁ Μπερλιόζ, ὁ μεγαλειώτερος Γάλλος μουσουργὸς τοῦ 19ου αἰῶνος, ἐπέκθη ἀκριβῶς νὰ ζωγραφίσῃ μουσικῶς τὰς σκηνὰς αὐτὰς τῆς φρίκης κατὰ πρῶτον μὲν λόγον εἰς τὸ «*Tuba Mirum*» τοῦ ἔργου, κατὰ δευτέρον δὲ λόγον εἰς τὸ σήμερον ἐπιτελούμενον «*Lacrymosa*» τὸ δημοφιλέτερον μέρος τοῦ ὄλου, εἰς τὸ ὁποῖον πλὴν τῆς συνήθους

ὁρχήστρας λαμβάνουν μέρος τέσσαρες ἀκόμη φανφάρες (ὁρχήστραι χαλάνων ὀργάνων) πού παριστοῦν τὰς σάλπιγγας τῆς Τελευταίας Κρίσεως.

Lacrymosa ἀπὸ τὸ «Ρέκβιεμ» τοῦ Μπερλιόζ

Lacrymosa dies illa,
Qua resurget ex favilla
Judicandus homo reus.

Pie Jesu Domine,
Dona eis requiem aeternam.

Θρήνων ἡμέρα ἐκείνη
ὅταν ἐκ τοῦ τάφου ἀναστῇ
νὰ κριθῆ ὁ ἀμαρτωλός·

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ μου
δός αὐτοῖς ἀνάπαυσις αἰωνίαν.

Οἱ Ἀρχιτραγουδισταὶ τῆς Νυρεμβέργης

P. ΒΑΓΝΕΡ

«Οἱ Ἀρχιτραγουδισταὶ τῆς Νυρεμβέργης» ἀντιθέτως πρὸς τὸν «Λόβενγκριν» ἀνήκουν εἰς τὴν ὄριμον περίοδον τοῦ Βάγνερ. Ἦσαν δὲ οἱ «Ἀρχιτραγουδισταὶ» (Meistersaenger) ἀπὸ τοῦ XIV μέχρι τοῦ XVI αἰῶνος ποιηταὶ καὶ μουσικοὶ ἀνήκοντες εἰς τὰς ἐπαγγελματικὰς τάξεις. Ἀπετέλουν δὲ οὗτοι εἰς διαφόρους γερμανικὰς πόλεις, ἑταιρίας μὲ ἀδιστηρήτατα κατὰστατικά καὶ διημοῦντο εἰς τάξεις μαθητευομένων, τραγουδιστῶν, ποιητῶν, διδασκάλων. Ὁ Χάνς Ζάζ, τὸ κυριώτερον πρόσωπον τῶν «Ἀρχιτραγουδιστῶν» τοῦ Βάγνερ, εἶναι ἱστορικὸν πρόσωπον. Ὑποδηματοποιὸς τὸ ἐπάγγελμα εἶχεν ἀποκτήσει εἰς Νυρεμβέργην, τὴν πατρίδα του, μεγάλην φήμην ὡς ποιητῆς-μουσικός. Οἱ «Ἀρχιτραγουδισταὶ» εἶναι ἡ μοναδικὴ μουσικὴ κοινότητα τοῦ Βάγνερ, κατὰ βῆθος δὲ ὅλη ἡ ὑπόθεσις δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἢ σύγκρουσις τῶν παλαιῶν καὶ σχολαστικῶν ἰδεῶν τῆς σχολαστικῆς τέχνης μὲ τὰς συγχρόνους ἰδέας καὶ μὲ τὴν τέχνην που δὲν ἀκολουθεῖ ἀπλῶς τοὺς ἀδιστηροὺς κανόνας, ἀλλὰ ἐμπνέεται ἀπὸ τὸ αἶσθημα καὶ τὸν ἔρωτα.

Αἱ σήμερον ἐκτελούμεναι δύο χορωφδαίαι—καθότι ἡ εἰσαγωγή συνοφίζει μουσικῶς τὸ ὅλον ἔργον—ἐπιτελοῦνται εἰς τὸ θέατρον ἔξω εἰς τὰ περιχώρα τῆς Νυρεμβέργης, μέσα εἰς ἓνα ὄραϊον τοπιόν. Ἐκεῖ λαμβάνει χώραν ἡ μουσικὸς ἀγὼν μεταξὺ τοῦ ἱπλότου Βάλτερ, ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ καὶ ἀνταγαπᾶται ἀπὸ τὴν Ἐβαν—γέρας τοῦ νικητοῦ—καὶ τοῦ γελοίου ὑποκειμένου Μπεκμέσερ, που καὶ αὐτὸς ἀποβλέπει εἰς τὴν ὄραϊαν κόρην καὶ πού κατὰ τὸν ἀγῶνα γελοιοποιεῖται κυριολεκτι-

κῶς πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ πλήθους. Ὁ λαὸς εἰς τὸ τέλος ἀποθεώνει τὸν Χάνς Ζάξ, τὸ καμάρι τῆς Νυρεμβέργης.

Ἀποθέωσις τοῦ Χάνς Ζάξ

Ἀπὸ τοῦς ε' Ἀρχιεραγουδιστὰς τῆς Νυρεμβέργης

Silentium ! Silentium !
Πεῖο σιγά, μὴ μιλάτε πειά !

ὁ Ζάξ, ὁ Μάστρο Ζάξ, παιδιά !
Γοργὰ χαράξει ἡ αὐγή,
γλυκὰ κελαιδεῖ
τ' ἀηδόνι μεσ' ἀπ' τὰ κλαριά,
κοιλιάδες, δάση αὐτὸ ξυπνῶ :

ἡ νύχτα φεύγει, δὲς τὸ φῶς !
ροδιζει πειά ὁ οὐρανός,
προβάλλει ὁ ἥλιος καὶ σκορπᾷ
τριγύρω σ' ὄλους τῆ χαρά !
Χάνς Ζάξ. Ζήτ' ὁ ποιητής !

Τοὺς ποιητὰς τιμῆστε !
Τὴν δόξ' αὐτῶν ὑμνῆστε !
Τὴν εὐνοιά σας σὰς ζητοῦν'
στὸν τόπο αὐτὸ νὰ ζήση μοναχά,
τῶν Γερμανῶν ἡ τέχν' ἡ ἱερά !
Χάνς Ζάξ ! Δόξα εἰς τὸν Ζάξ !

Δόξα εἰς τὸν Ζάξ !
Τῆς Νυρεμβέργης τὸ καμάρι !
Χάνς ! Ζάξ.

Διά τας Συναυλίας των Πλατειών

ΘΗΣΕΙΟΥ, ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ & ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ

το Πρόγραμμα συμπληροῦται καὶ τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

- 1. «Όμπερον» Εἰσαγωγή ΒΕΜΠΕΡ
 Ἡ Ὅρχηστρα.
- 2. «Λόβενγκριν» ΒΑΓΝΕΡ
 α' Προοίμιον τῆς III πράξεως,
 Ἡ Ὅρχηστρα.
 β' Γαμήλιον Ἐμβατήριον.
 Ἡ Χορωδία καὶ ἡ Ὅρχηστρα.
- 3. Lacrymosa ἀπὸ τὸ «Ρέκβιεμ» ΜΠΕΡΛΙΟΥΖ
 Ἡ Χορωδία καὶ ἡ Ὅρχηστρα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

- 4. α' Ἡ Κόρη τῆς Ταβέρνας ΛΑΪΚΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ
 ΤΡΑΓΟΥΔΙ
 β' Γιατί νὰ σέ γνωρίσω ΚΟΚΚΙΝΟΥ
 Ἡ Ἀνδρική Χορωδία καὶ ἡ Ὅρχηστρα.
- 5. «Οἱ Ἀρχιτραγουδισταὶ τῆς Νυρεμβέργης» ΒΑΓΝΕΡ
 Εἰσαγωγή τῆς Αἰς πράξεως καὶ ἀποθέσεως
 τοῦ Χάνς Ζάξι.
 Ἡ Χορωδία καὶ ἡ Ὅρχηστρα.

Γιατί να σε γνωρίσω

KOKKINOY

ΘΗΣΕΙΟΥ ΔΕΣΣΑΜΕΝΗΣ & ΠΑΤΚΡΑΤΙΟΥ

Τὸ κόσμο εἶχα βαρεθῆ

καὶ σοῦ λέω ψέμμα

δὲν ἤξερα πὼς θὰ βρεθῆ

τὸ μαγικό σου βλέμμα

[ἀγάπη μου

Στὴ μυρωμένη σου πνοῇ

σ' αὐτὸ τὸν ἄγγελό σου

θὰ ζήσω πειὰ τρελλῆ ζωῇ

μὲ τὸ χαμόγελό σου

"Αχ! πέσ' μου πέσ' μου μιὰ φορὰ

ἄν μ' ἀγαπᾷς στ' ἀλήθεια

κι' ἄν νοιώθουνε γιὰ μέ χαρὰ

τ' ἀφρόπλαστά σου στήθεια

[ἀγάπη μου

Κι' ἄν σ' ὄνειρα λυπητερά

μ' ἀφίνεις πειὰ νὰ ζήσω

σὲ πλάνη καὶ σὲ συμφορὰ

γιατί νὰ σε γνωρίσω.

ΛΑΪΚΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ
ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΟΚΚΙΝΟΥ

ΒΑΓΓΕΡ

Τοῦτο εἶναι ἄνευ ἀδείας

Ἡ Χορδία καὶ ἡ Ὀρχήστρα.